

БРУКА И СРАМОТА

Фантазмагорија из године 1998.

Хилда Шуменковић се буди једног септембарског дана 1998, не успевајући да запамти сан који јој је оставио осећање понижења и срамоте. Аутоматски се укључује и радио (набављен у срећнијим временима, средином осамдесетих) и високопарне расправе II програма националног радија испуњавају једноипособан стан на Крсту. Хилда се протеже. Ипак се присећа – била је на сцени позоришта, не зна како се нашла на бини, али зна да препуна сала од ње очекује много, а она ни да гукне, не зна текст. Водитељ најављује тему данашње емисије. Колико медији робују наративима и како конструишу стварност која везе нема са стварном стварношћу. Два госта ће бистрити Бодријарове есеје о Америци. Намеће ли Америка својом хипертрофираном индустријом вести лажну слику света остатку тог света, а с једним циљем: да промовише своје себичне националне интересе?

- Индустрија снова је сада само помоћница индустрије вести, да се надовежем на ваше уводно излагање – рекао је један гост. Те речи је Хилда чула само на прескок, као неку амбијенталну музику, јер је прала зубе и умивала се. Није смела да се нађе на бини тако неспремна; осећање стида; подсмех из публике; понижење; али, то је само сан! Брине је, ипак, што се тако упечатљиви снови без изузетка остварују; тако јој говори искуство. Снови су упозорење, зна она, али која вајда када не може да их протумачи, па да на време седне да не би пала?! Док је водитељ читао одломак из Бодријарове књиге, Хилда је слушала звук котлића WC шоље. Кроз загрцнуће каналizacionог грла чуо се водитељ-домаћин:

- „Зли и пакосни нису по дефиницији пријатељи, они не знају за дељење, заједницу пријатеља. Злонамерни више воле ствари од пријатеља“, тај мото Жака Дерида би се могао узети као објашњење ове политике интереса коју без зазора промовише САД...

- Овде се речима претпоставља гест. Уместо још једног дискурса о политици пријатељства, на ту толико пута прежвакану тему, верујем да је исправније упутити сведочанство о политичком пријатељству...

Хилда Шуменковић шапне себи у браду „О, Француско моја...“, па крене да певуши шансону „Море“ Шарла Тренеа.

- Пријатељство то јест „филија“ и то да оном бити пријатељ више приличи да воли него да буде вољен, то је порука, мислим, овог најновијег Деридионг дела...

- Да, да, господине Даковићу, али молим вас да се вратимо на Бодријарову слику Америке, која је само симулакрум. Ми слушамо вести 24 сата дневно, ма и 25 ако хоћете, а никад мање стварности и мање истине, изволите господине Беланчићу!... – Други гост као да је једва дочекао.

- Уместо да вести, а овде мислим пре свега ТВ вести јер оне су најбрже, можда сада брже и од радијских вести, а радио не слуша као некада, дакле уместо да те вести дају истиниту слику о стварности, што је с онтолошког гледишта ионако сумњива работа, оне, вести јелте, посредују тумачење догађаја и то, наравски, оно тумачење које долази од структура моћи. Када такозвани обичан човек и уочи дискрепанцију између стварности и вести, он нема коме да се жали, а најчешће помисли да нешто с њим није у реду... Обичан свет се о стварност чеше као слепац о зид пећине, а једино што види јесу сенке стварности у виду ТВ вести, да се послужим изанђалом Платоновом алегорисом... – Даковић нестрпљиво упада:

- Проглас: „О непријатељи моји...“ јесте парадигма која уводи у политику апсолутног непријатељства, јер се политички злочин потиче расуђивањем о моћи непријатеља... –

- Ми никада нисмо мрзели...! Али, ко нас пита – вајка се Хилда и уздише. – Ми смо увек на ветрометини... – Скоро да се заплаче.

- ...ове „политике пријатељства“ за које пледира Дерида, оне су у теоријском погледу у опозицији према табуираним и традиционалним канонима политике, какав је онај грчки или јудеохришћански, да би се можда у одлучујућем разговору или полемици између Ничеа и Шмита, односно, Хајдегера и Бланшоа, доспело до овог деконструктивистичког схватања политике о коме Дерида говори на самом почетку овог огледа... – рече Беланчић, а можда и Даковић.

- Да, да! – нервозно прекида водитељ – али тема ове емисије је Бодријар, не Дерида...!

Хилдин уобичајени дан прелази у унутрашњи монолог док се облачи и излази из стана. *Када ли ће ојет̄ӣ њензија? Ојет̄ӣ ѡроуш̄ӣтам ѡрегс̄таве у Народном ѡозориш̄ӣу... Али на ѡредавање у Градској библиош̄еци идем; ш̄о је бар бес̄лаш̄но.* Хилда прилази Рому који има радњу на преврнутој картонској кутији.

- Пошто је „ронхил“?

- Четири и по, госпођо. – Хилда претура по новчанику.

- Јао, да видим имам ли тачно толико...

- Кусур немам, госпођо, само тачно ако можеш.

- Дајте ми онда „винстон“ за три. – Хилда долази до новинског киоска.

- „Политику“, молим. – Ром који јој је управо продао цигарете дотрчао је за њом и добадио жени у киоску:

- Мени једну „дрину“ без филтера и дај ми „Вечерње“ да прочитам па ти враћам. – Хилда га није приметила па се се тргла. (Није приметила ни његов презрив поглед.) Затим је ушла у самопослугу. Бат корака и жамор нерасањених а грамзивих потрошача за Хилду је била само подлога, зид једне квазиинтелектуалне пећине на којој су још играле сенке мудрих филозофа из емисије II програма националног радија. Неколико старица водило је огорчену борбу за последње тетрапаке *једнодневної млека* из једине преостале гајбе. Хилда осети мучки ударац лактом у ребра.

- Па немојте се гурати, госпођо, аман!

- Ја сам прва узела млеко! – сиктала је старица.

- Ма не пушћај је, узела је два комата! – залајала је друга баба.

- Нисам узела два, немој да лажеш! – Хилда резигнирано одустаје од млека и пита расејану продавачицу:

- Опростите... Хоћете ли касније још добијати млеко у тетрапаку за кување?

- Не знамо, госпођо, не верујемо...

- А што ви пушћате преко реда, а девојко?! – сикће старица број два.

- Трпај, баба, трпај, ће се подмладиш од млеко, кô Клеопатра – умешао се неки деда.

- 'Ајде ти ћути, мрцино!

- Не пуштамо преко реда, госпођо, наше је да робу ставимо у витрине...

- Изем ти „госпођу“! – злобно је рекла прва баба.

- Шта кажеш?! – сикну друга.

- Снајка, има л' једно уље од јуче за мене...? – деда жели да заврши свој посао.

- Чекајте мало, чича... – рекла је продавачица.

- Пошто је оно трајно млеко? – упитала је Хилда.

- Не гурај се, барабо!... – зарезала је баба на чичу.

- Пише вам цена на полицаи, госпођо!! – продавачица се искалила на Хилди. Она снуждено излази из самопослуге и при повратку отвара поштанско сандуче и налази писмо (стигло је јуче, резонује она, цео дан је провела у кући).

* * *

Хилди, сањалици једној, штреберки једној која се није снашла у иностранству када су *йочели рашови*, средовечној жени без кучета и мачета, уседелици једној у наслеђеном социјалистичком станчићу, породичној пензионерки с безвредном дипломом историчарке уметности, тој Хилди, хајдегеровски насуканој у солитеру без *йолске сџазе*, увек треба сат па и два да се поврати од изласка без скафандера на тле града Београда. Тај ужас који је увек спопадне при сусрету са стварношћу што није опричана у *нарашиву француско-српској љријашељсџива*, Хилда лечи културно-научним програмима, књигама и писањем писама далекој родбини у Француској. (Можда ће је једном ипак позвати... кад-тад...) Како је лепо што је министарка културе прогласила 1998. за Годину културе. Писмо ју је обрадовало. Опет Карапешићи пишу из Париза. На радију иде класична музика, жвака о Бодријару и Дериди је готова.

Париз, 1. септембар 1998.

Драга наша Хилда,

Весџи су сџрашније да сџрашније не моју биџи. Сви љричају о мојућој инџервенцији НАТО љакџи на Косову. Ти мораш да дођеш мало код нас. Па можда одлучиш и да осџанеш. Ми се још шверцујемо, надамо се да ћемо ускоро да добијемо дозволу за сџални боравак. Наши љријашељи ће да џи љошаљу љаранџно љисмо. Баш смо разџварали с једним љозорником из наше улице, каџолик љрави, верник, он се крсџи на џо шџа Албанци раде у Паризу. Можемо само да замислимо какво је сџање на Косову. Хоћеџе ли да љрихваџиџе љосмаџраче ОЕБС-а џамо доле? Гледамо наше који љосџују на француској џелевизији, добро се држе... Данојлић је био суџер. Ми љокушавамо шџо је мојуће

више да ћомоїнемо нашем народу. Ево, ја сам учлањена у Коло срїских сесїара – види слику – ћу сам ћи увила и 100 марака...

Јао Карапешїћи моји... Овај месец нећу да пропустим ни Народно позориште ни Атеље... Остатак писма је проплакала...

- У емисији „Класику молим“ другог програма Радио Београда слушали сте балетско-сценско дело Николаја Римског Корсакова „Шехерезада“ у извођењу... – монотона је говорио спикер, а Хилда је одмах почела да пише одговор.

- ...у наставку слушаћете одломак живог извођења Симфонијског оркестра и хора РТС-а у Коларцу, диригује Младен Јагушт, а на програму су била дела: „Прелид за преподне једног фауна, омаж Дебисију“ за флауту и гудаче Рајка Максимовића и „Песме простора, кантата за мешовити хор и симфонијски оркестар“ Љубице Марић, као и „Болеро“ Мориса Равела...

*Београд, септембра 1998.
Драги Карапешїћи,*

Нашла сам времена да вам пишем и има ћоїа гостїа шћо се исћогоїаћало од ћоследњеї ћисма ћочешћком леїа. Инфосћан ми није ћоскуїео већ ћири месеца, шћо ћоказује да се Аврамов динар одлично држи. Верујем да и ћамо у Паризу у мењачницама можеће да наћешће наш динар, као некада. Чак има и фалсификованих, шћо одавно није био случај. Блаїо оној земљи чију валућу фалсификују! Овде је јесен ћоїла, и ћо ваљда оїешћ ћоказује да је наш мешеоролої Борис Кољчицки био у ћраву – ћосле леїа без великих врућина, долази јесен која личи на ћролеће. Сви ми који имамо ценћрално їрејање волимо ћромену климе.

И ової леїа сам избеїла леїшовање на мору – осћала сам у Београду. Ми смо оїешћ имали БЕЛЕФ, шћо је већ ћосћала ћрадиција. Моїу мноїо да вам ћричам о ћим дешавањима. Шаљем исечак са изложбе „Help keep Belgrade beautiful“, а жао ми је шћо не умем да вам нарежем или како најмлаћи кажу „исћржим“ (Герћируда не зна да се каже „сћржим“) на диск музику їруїе Wroot које сам ћакоће слушала. Они су веома близу моје їенерације, као и млади који су радили кореоїрафију за ћрегсћаву „Intimus“. Врло вешћа комбинација ћлеса и ћолићичке ћоруке, шћо ћоказује да не мора све да се изрази вербалним шеаїром и да нисмо дикћаїшра.

Народ овде ваїије за кулћуром уїркос шешкој маїеријалној сїћуацији. Морам да кажем да сам ћоносна како наши људи шћрїе и највеће несћашице и усћевају да сачувају досћојансћиво у оскудици.

И ћоред шћоїа шћо нас ћо киосцима бомбардују шћаблоиди о аванћурама славних назови їевача, а ћо шћелевизији ћриказују само ћримїшћивну забаву, ићак има енїузијасћїа који знају да би човек без кулћуре био само їећински човек. И їрехоїа је како ником не ћада на ћамешћ да је наша инћелекћуална елића вреднија од било кої индусћријскої ћроизвода који бисмо моїли да извеземо. Тим је шћужније ово заїлуїљивање народа фолк ћесмама с оїужним шћексћовима и без икакве музичке вредносћи, а ћознаїо је какво блаїо имамо у нашој изворној народној музици, а о књижевносћи да и не ћоворим.

Не знам да ли сте имали прилике да послушате најновији снимак нашеј Стефана Миленковића који ујркос чинавом овом одијуму који нас праћи без шешкоћа добија визе за иностранство, али не заборавља и свој Београд и сваке године је редован гости на Коларцу.

Исти тако и наши славни џезери увек се враћају у свој Београд. Сидејко Гун и легендарни Би Бенд РТС-а су у мариу имали сјајан наступи. Надам се да вам се свидела ња касета „Афро-балканске скице“ где се наш мелос сјојио са коренима џеза. Шта кажете на фоотографије са Белрејд Самертајм Џез фестивала?

Да ли сте чули да ново издање „Migrations“-а Милоша Црњанској код Џулијара у Паризу у изванредним преводу Веље Појовића иде одлично? ...

* * *

Ох, Хилда, Хилда! Сунце наше! Једина жива душа с којом Хилда проговара (и то ретко јер углавном слуша) јесте брљива комшиница Рената, патриоткиња опседнута политиком. Када се чује звоно на вратима, то могу бити само она или поштар. Ето, свратила на кафу, као и сваког дана око 11 сати, једном Хилда код Ренате, други пут Рената код Хилде, али чешће ово друго.

- Ево стигло ми писмо од старих пријатеља из Париза, па сам им управо одговорила – не може Хилда да издржи а да се не похвали.

- Их, Париз, ко је плакнуо гузицу тамо... – пакосна је Рената и одмах пали цигарету јефтиним упаљачем. - Видим, ви купили опет страњске цигаре.

- Колико је поштарина поскупела, нисам ни знала. Од летос. Нисам могла да пошаљем авионски већ само обично. Ево саће кафа. А цигарете сам узела те што видите, да смањим кашаљ, знате...

- Ма не кашље се од наших цигара... – и баш се закашље. - Ја писма шаљем у Прокупље, а ако неко оће да ме пита за здравље из иностранства нека сам плати... – опет се закашље.

- Узмите један „винстон“, видећете...

- А јок. 'Оће да нас бомбардују, а ја да димим њин никотин... Јесте ли видели шта пише у новине? – Хилда је већ у кухињи, код шпорета.

- Нисам, комшинице, ја сам видела наслов СУТРА ПЕНЗИЈЕ, и одмах знам шта ћу...

- Сачувај Боже шта пише! 'Ајде фала Богу пензије сутра, него јесте ли вид'ли Политику данашњу „Амерички председник Бил Клинтон и председник Русије Борис Јељцин потписали у Москви декларацију о стању на Косову“, е то сам чекала, да се браћа Руси умешају!

- Добро је да пензије стижу сутра, да стигнем да купим претплату за моје позориште, а у Кинотеци ће бити ретроспектива филмова Глена Форда... – и даље из кухиње скоро па виче Хилда. Зато и њој довикује Рената никотинским, разјареним гласом:

- Ма ко сме, бре, да нас бомбардује ако смо јединствени! Али, ми сами радимо против себе... Ма јесте ли видели ово: „Амерички посредник Кристофер Хил саопштио да су се српска и албанска страна сложиле да евентуални мировни споразум буде подложен ревизији за три године“? – Хилда долази са кафом на послужавнику.

- Ја сам прочитала културну рубрику и јесте ли видели наслов „Филм Емира Кустурице *Бела мачка, црни мачор* добио награду? Сребрни лав? у Венецији“...

- Опет ми бијемо косовски бој, комшинице, и морамо да будемо чврсти... ево овако – сриче вест из новина – „У близини села Глођане, код Дечана, МУП открио масовну гробницу“, „Влада СРЈ суспендовала билатералне споразуме о повратку азиланата који илегално бораве у земљама ЕУ-а“. Е тако треба са том Европом, а не подлегати притисцима!

- Да видим... Узмите кафу! – прелистава и налази културну рубрику и поносно сриче – Видите ово – „Филм *Буре баруџа*“ ... ово је исто на фестивалу у Венецији...

- Их! Тај Паскаљевић шта прича против државе...

- „...Филм Горана Паскаљевића добио награду међународне филмске критике.“ Ето како нас култура репрезентује у свету... – отпила је кафу.

- Ма репрезентују они себе, комшинице! 'Оће државу да нам распарчају, как'и филмови как'и бакрачи... Ево видите ово... – прелистава и враћа се са културне рубрике на предње странице, сриче: – „Савет НАТО-а саопштио да су сви планови за војне акције на Косову окончани“, али Јељцин је сада ушò тамо 'ди треба, 'ајде сад да видим *Евроју* и НАТО.

- Узмите ви део са те-ве програмом – сриче: – „У Криволаку, на југоистоку Македоније, почели седмодневни маневри НАТО-а.“ Јао јао јао... – Хилда је отпила кафу и себи дала реч да неће више да чита политички део „Политике“.

- Шаљу ли што пара ти ваши Карапешићи уз Париза? – Хилда оклева. Иако не уме да лаже, одлучује се да слаже.

- Не... Па опасно је то обичном поштом. – Отпила је кафу. – И њима фали...

- Ето, гологузани у „Европи“, ал' важно да су вид'ли света... – презриво одврати Рената. – Ма белосветска посла... Не шаљу, ха?! Дођите вечерас код мене на кафу, да гледамо Дневник, мој ред, да видимо онај округли сто...

- Вечерас не могу, идем у Градску библиотеку, има предавање о српским љубавницама кроз историју, у поезији, предањима и...

- Пих, 'ајд добро... – презриво ће опет Рената.

* * *

На огласној табли Градске библиотеке, Хилда узбуђено чита наслов у себи док јој се усне само малчице померају. *Римска дворана – Предавање из циклуса Љубавнице у српској народној поезији и народном предању; шемајско штиво њесма „Бановић Сирахиња“ и аџографи њодаци о Оливери, сесџри Десџоша Сџефана Лазаревића*. Жамор који долази из подруме Римске дворане указује на поприличну посећеност и заиста, тешко је Хилди да нађе слободно место. Она препознаје екипу која окапава и у Кинотеци: 1) три старице као из „Арсеника...“; 2) оштроконтја која све зна најбоље; 3) добродушни деда који све зна најбоље; 4) баба са штаком; 5) избеглица ретких зуба у одећи која смрди; 6) средовечни познавалац који се набацује ретком згоднијем женскињу; 7) чича са актен-ташном који увек одрема поподне. И Хилда је део тог инвентара Кинотеке, Римске дворане и јефтних галерија Народног позоришта, али она то не зна.

Три старице се поздрављају, срећне као девојчице које су тек ушле у аутобус који их води на екскурзију да виде косовске манастире, а њима у глави само један исти центарфор школског тима.

- Ево наше!

- Е баш добро да није закаснила.

- Овде смо! – маше трећа. – Сачували смо вам место!

- Била сам у гостима, на слави. Једва сам стигла. Како сте?

- Ето онако, држимо се.

- Ово ће бити занимљива тема... – Оштроконђа која се у све разуме шушка кесицом са смокијем. Упала је пуним устима:

- Живо ме интересује шта ће да надробе о нашим љубавницама. 'Оће л? да испадне да смо имали Џеки Колинс око Краљевића Марка? – млађи глас је то прокоментаришао:

- Баба се разуме у народну поезију... – Неки се насмејаше.

- Баба вас родила такве... – Добродушни деда који се у све разуме исправља саговорницу:

- Чекајте, чекајте, госпође, *Бановића Сџрахињу* нису приказали у Кинотеци, већ *Сељачку буну*. А јесте исти редитељ... – Хилда је коначно уочила једно место и успут поздравља старице:

- Добар дан, опет сте ту све три?

- Добар дан, госпођо! Пуно је вечерас...

- Да... гужва. Али видим нека слободна места тамо горе... Пријатно!

- Пријатно!

- Је л' тако? Није у Кинотеци? Опет сам нешто помешала...

- Зеленовић је баш одличан управник Кинотеке, је л' да јесте?

- Могли би мало да смање с тим америчким филмовима у Кинотеци – зановета оштроконђа која све зна.

- Па нећемо ваљда руске филмове да гледамо – рече жена са штаком и отвори паковање наpolitанки.

- Јебале вас наpolitанке, само ждерете... – рече оштроконђа себи у браду али ипак довољно гласно.

- Не, да се разумемо Зеленовић је директор, а управник је млади Туцаковић. Али, оно што сте рекли за Бранда да је мужеван али младићки наиван, ту морам да полемишем. Мислим да се његова зрелост протеже и на саме почетке његове каријере. Међутим – накашљао се симпатични деда који све зна – у оном филму по драми Тенесија Вилијамса, ту је био зликовац са шармом, јесте зликовац, али превазишао је себе из *Џуніле на асфалту*...

- Јебала тебе та твоја пунџа – реплицирала је жена са штаком себи у браду али довољно гласно и халапљиво кренула да једе наpolitанке па се убрзо и закашљала.

Тада у Римску дворану уђе млада девојка с руксаком и диктафоном. Пришла је Хилди поред које је ипак било још једно слободно место.

- Извините да ли је слободно ту?

- Како да не.

- Замало да пропустим предавање. Сасвим случајно сам чула најаву на радију. Толико пута ми се деси да тек после сазнам да је била нека занимљива трибина о којој бих морала да пишем... – рекла је девојка.

- Овде има тако занимљивих предавања! Само ако вас не занима политика! – рекла је Хилда.

- А, не политика, исти разговори из године у годину. Осим тога то имате у преносима скупштине и у ТВ дневнику, доста ми је те политике, код куће не могу да живим од ње – подржала ју је девојка.

- Ја ништа не пропуштам! Ево, види. Ово треба имати, недељни програм у „Политици“ – вади га из торбице, срећна што је пронашла сродну душу па жели и да се похвали и да подучи – откако сам у пензији увек купујем „Политику“ сваке суботе и онда заокружим шта ћу да погледам од изложби, предавања, на које концерте ћу да одем, само узми и погледај...

- Видим да сте заокружили Дарка Рундека. Јао, нисам ни знала да он долази. И ви ћете и њега да слушате?! – чуди се девојка. Ох, Хилда наша, није свесна да изгледа безнадежно остарело... Да јој више приличи друштво три стара бапца...

- Да, то ћу да погледам, иако су *улазнице* прилично скупе – рече Хилда с поносом, уверена да је нашла духовну близнакињу. – Он и ја смо иста генерација. – Хилда, ох Хилда, разумемо зашто кријеш године! – ... тако да је то на неки начин fino освежавање успомена. Ја сам Хилда Шуменковић, иначе, али нисам у сродству с оним глумцем, али много сам га волела као мала.

- О, па ви сте слушали Рундека? Изворно? Извините, ја сам Татјана Петров, али зову ме Тања Петров. – Тања појма нема ко је био Шуменко. – Ја сам само чула како је он некада био популаран, с неком групом, али не сећам се имена.

- *Хаусџор!* – Поносно је ускочила Хилда. – Они су били можда и најбољи од целог свог тог новог таласа.

- 'Бем ти талас... – прогунђала је оштроконђа...

- Ја сам млада за „Пакет аранжман“, ако је то оно на шта мислите, али волим *YU ĩpyĭy* и Рамба... – рекла је Тања Петров.

- Није *Хаусџор* у „Пакет аранжману“, то је београдски талас, иако су снимили плочу у Загребу, ко би то рекао, видиш ти то... *Хаусџор*, или прецизније тај Рундек, ипак је озбиљнији у музичком смислу, а нарочито у текстовима. – Хилда је малчице оклевала... – А *YU ĩpyĭy* је слушала моја мајка...

- Ма није могуће?!

- Да! Они су међу првима имали гитаре у Београду. И добро је што још свирају, али ипак су ми дражи они млађи, нешто што је ближе мом сензибилитету, па, на крају кајева, и годинама.

- Знате шта... – рече Тања – Ја сам у редакцији часописа „Беополис“ и ту су углавном студенти с филолошког и политичких наука. То знате ова нова „Омладина града“ СПС-а сада држи. Преузели смо и радио од оних издајника са Б92. Пишемо рецензије позоришних представа и филмова и концерата, најављујемо ко долази у Београд, а на основу чланске карте имамо и бесплатан улаз. Ја бих сада узела задатак да обрадим долазак Дарка Рундека у Београд па би можда било fino да ви као познавалац нешто

кажете. Направила бих с вама као неки интервју, а онда, знате, сентиментални сусрет с омиљеном музиком после свих ових година и сукоба, и слично. Снимили бисмо ваш сусрет с Рундеком.

- Лично? Уживо?

- Да!

- Јој, па то би било дивно – усхићено је ускликнула Хилда.

- Али главни би био интервју с Рундеком, нормално. Као, оно, како се осећате у Београду после свега и свих ових година. Оно, велико срце Београда и тако.

- Само кажи шта те занима, али молим те, да пређемо на „ти“, важи? Запиши мој телефон. Ја немам мобилни.

Светло се тада угасило у Римској дворани и почело је предавање док је Хилди у глави био само Дарко Рундек... *Караџешићи моји, била сам на Шелевизију! Са хрватским ђевачем Рундеком! Знаје Рундека? Пре рајшова...*

- Поштовани посетиоци, хвала вам што сте и вечерас испунили Римску дворану Градске библиотеке. Тема је помало провокативна, мотив љубавнице и мотив прељубнице у нашем предању, књижевности па и историји. Вечерас је наш гост професорка новосадског универзитета докторка Закукуљевић. – Закукуљевићка је отпила из чаше воде и узела реч.

- Ја бих питање која је вечерашња тема – а то је готово потпуно одсуство љубавнице и прељубнице у нашем предању – повезала с питањем одсуства филозофско-хришћанске парадигме у књижевности. Многи то правдају петстогодишњим ропством под Турцима. Али, видите, нема Бога у нашем предању, само битак и сукоба и издаје, али нема ни жене од крви и меса. Рецимо, занимљиво је како се крије и у апокрифним предањима преправља оно што се догодило након Боја на Косову, то јест када је удова деспота цара Лазара била приморана да ћерку Оливеру уда за султана Бајазита I. А то се у легендама после неутрализује тиме што се испреда приповест како је Деспот Стефан Лазаревић назови мудро политиком успео да ослободи „јадну Оливеру“, док сухе историјске чињенице говоре да је поменути Деспот Стефан само постао угарски вазал... – Али, за Хилду су предавање и после приказани филм *Бановић Ситрахиња* престали да постоје, она је била с Рундеком и смишљала изјаве за телевизију. Све је прошло као санак. За још једног члана тог неформалног кружока – наиме онога ћутолога с актен-ташном који у Кинотеци увек одрема поподне, предавање је заиста прошло као... сан.

- Баш је било лепо предавање, је л' да? Одмерено, документовано, види се да је жена ерудита. Треба ископати те податке, знате. То се обично занемари... – рекао је, када се све завршило, добродушни деда који се у све разуме.

- Јесте, стварно сам уживала. Потресне су биле жртве тих наших жена у оно доба. Ено Оливера, сестра Деспота Стефана Лазаревића... – рекла је једна од три старице. Све су биле натапиране, живо нашминкане, у старомодним „комплетима“, а ноге су им отицале у расклиматаним ципелама са каишићима. Кроз дебеле најлонске чарапе ипак су се провиделе проширене вене.

Хилда се осећала тако младом.

- Вама се допало? – упитала је новинарку, очекујући да јој она тако каже шта се заправо збило на предавању. Новинарка је управо послала sms.

- Солидно. Идемо напоље, морам да запалим...

- Идемо заједно...

- Нарочито не пропуштам тематске циклусе у Кинотеци – симпатично је гњавио добродушни деда који се у све разуме. – Ево, на пример, Ото Премингер, стари мајстор црно-белог кадра и психологије зла! Како он наведе гледаоца да помисли једно, а онда све изненади открићем које је било ту пред носом! Ето, *Бани Лејк је несШала*, на пример. Сви мислимо да је жена измислила ћерчицу и да је мало шума-шу, а да је муж добар према, да кажем, поремећеној младој супрузи, на 'лебац да га намажеш, а онда преокрет да вам застане дах. И ви се питате, где су границе психологије!

- Да, да... – старице су биле фасциниране препричавањем филма који нису ни запамтиле.

- Бен Газара је некада био згодан – рекла је жена са штаком. Плетена корпа јој је била пуна празних кутија напoлитанки, кекса и кесица од бомбона.

- Ја иначе у животу нисам био на утакмици! Нисам луд. Да погинем, а зашто? Тамо људи иду да убијају. Али Кинотека, Коларац, Библиотека, само кажите и ту сам.

- Зна се ко данас иде на утакмице... – рече оштрокoнђа којој све смета.

- Довиђења...! – рече Хилда старицама, али преко воље јер није хтела да младој новинарки покаже како је блиска с бапцима.

- Пријатно!

- Пријатно, пријатно... – рекла је и Тања, презриво и неизазвано. Тада јој је стигао sms који је сместа прочитала. Повукла је Хилду за лакат:

- Е, пази овако, Рундек дакле долази у Београд за три дана. Проверила сам, јавили ми сада. Тај програм је врло користан! Ја треба да разговарам с њим пре концерта да напишем најаву у „Беополису“, ми смо сада једини рок и омладински лист у граду, више нема издајника с деведесдвојке, одмах ћу да уредим са редакцијом.

- То је тако лепо. Његова музика ми је много значила.

- А ти си... у пензији тако рано? А чиме си се бавила? – Хилда се усрала. Пожелела је да устукне, једва се сетила када је истртљала тај податак, баш и није морала, али касно. У хипу је смислила:

- Ја сам правница, али такви су међуљудски односи били, фирма је пропала, знаш сама које су то плате, да је једноставно боље имати малу пензију него малу плату. Имаш онда више времена! – Хилда никада у животу није толико лагала. Тако је она мислила, али ох, Хилда, ми знамо да ти себе лажеш много, много више! – А да сам остала да радим тамо, е онда бих сигурно изгубила здравље. Није то инвалидска пензија, немој да мислиш, само... Не може се живети од рада... више...

- Разумем, разумем. То многи кажу, радио не радио, имаш 15 марака плату, а све пензије су малтене безвредне.

- Тако је! Зато сам се је решила беде...

- Да одемо на кафу негде, можда да се договоримо за тај разговор за „Беополис“... Можда стварно са се видиш с Рундеком, шта кажеш?!

- Хоћу, наравно. Где би ти?

- Мени је „Ти хаус“ у ДОБ-у најбоље место пред изласке...

- Где?

- Дом Омладине. А може и „Сунце“, ту поред, ако више волиш, мало је тише и имају вегетаријанску кухињу у српском стилу...

- Аха, Дом омладине, па да... Али нема теорије да једемо овако касно... Осим тога ако треба да платим вечеру овако касно, хм, требало је прво да разменим сто марака, сада нема дилера овако касно...

- Ма ја частим пићенце! Идемо! – рекла је весело и орно Тања.

До „Ти хауса“ су стигли углавном ћутке. Тања је разменила неколико sms-ова. Хилда је полако почело да обузима кајање што се упустила у нешто можда ван њених могућности, а када ју је тамо заглашио рејв учинило јој се да је најстарија особа у објекту. Конобар их је погледао дигнутих обрва.

- Шток и еспресо – викнула је Тања.

- Кокту и капућино – на или се насмејала. – Пиће наше младости.

- То још праве? – викну расејано Тања. Затим је прешла на тему која је занима, све као да виче. – Ево овако, јавила сам уреднику, он већ телефонира, већ сам у глави скицирала чланак, и најбоље да интервјуишем Рундека чим дође тако да и најава и интервју буду у „Беополису“ пре концерта. Да привуче људе. Оно, Београд угошћује рокера из бивше Југославије. А један део тог чланка би био: шта мисле стари обожаваоци и тако то, ту улазиш ти, оно „реченица две“.

- Ма одлично! – продрала се Хилда у буци на коју није навикла. – Баш бих волела да га видим. Да, имам неколико успомена које су везане за његове песме. Пре свих ових догађаја, мислим... – Ох, Хилда, немој, само то немој!

- И њему би било драго... Надам се, мислим! – кафе и сокови и шток су били брзо попијени, а тишина се није чула од рејв музике.

- Да платимо... – викну Тања.

- Ма пусти мене – довикну Хилда у наступу еуфорије. Тања је упитно подигла обрве.

- Стварно, кад ти кажем! Колико?

- 190 динара! – викну конобар,

- Колико?!?!

- Сто деведесет динара!

- Сутра те зовем и заказујем интервју! – довикнула је Тања и шмугнула. Хилда је дрхтуравим прстима избројала новац за цех. Није ни приметила да је са суседног стола подсмешљиво посматра један пар. Он је био угојени и необријани панкер у претесној кожној јакни са рајсфрешлусевима и фармеркама поцепаним на коленима, а она је била рок уседелица, са наочарима као пепељарама и масним кикама. Угојени панкер је био писац ових редова, који је својој пратиљи рекао и превише гласно:

- Како се баба проваљује, еј јеботе! – али Хилда то није ни чула у бучној атмосфери кафића. Писац ових редова је, док је тако посматрао своју јунакињу и пушио „лаки страјк“ помислио како би се све ово дало описати с посветом Роберту Болању (једном његовом делу), али будући да у то време – 1998. – дела поменутог Чилеанца још нису била преведена на српски, нити је писац био шик на овим просторима, да би то, дакле, било *искакање из кривине*. Тада га је пратиља са кикама мунула у ребра из неког разлога и писац је заборавио на намеравану фусноту.

Са радија, а код Хилде наше то је увек II програм радио Београда, цури музика Едварда Грига или Беле Бартока, то је нека послеподневна емисија из културе, кад – звонце на вратима. Ко би други, него комшиница Рената.

- Дobar дан, јесте ли подигли пензију данас?

- Јесам, и поплаћала рачуне...

- И ја, прво то, па све остало...

- И купила улазнице на попуст, за позориште...

- Их...! Ја гледам скупштину и то ми је доста. Де да ја укључим ТВ док ви скувате кафу... А зашто ви никада не гледате ТВ? Опет вам свирца ова мртвачка музика... – Хилда је већ замакла у кухињу па одатле довикује, као да још увек покушава да надјача рејв из „Ти хауса“ Дома омладине.

- Чувам живце, комшинице... – У Скупштини као и обично свађа, мајка издајничка се псује, национално порекло се помиње...

- Ми смо један радан и поштен народ – рекла је Рената. – Нама не треба милостиња. Само прилика да радимо и поштено зарадимо. – Запалила је цигарету. – Цео дан чистим, ево сада да седнем да да'нем и припалим цигару... – Хилда доноси послужавник са кафом.

- Ма ја где год одем, нико није на свом радном месту... Као да људи баш и не воле да раде...

- Зато што су мале плате! Да видите ви мотивацију... Чек! Чек! – Пажњу јој је привукао скупштински говорник који се позивао на патриотизам што је изазвало аплауз. Рената се очигледно слагала с његовим излагањем.

- Ето! Како да радите, комшинице, када се руши држава! А немамо другу!

- Ко нас пита – рекла је Хилда. – Ови овако причају и аплаудирају ево осам година.

- Зато што не слушају праве људе. Не може се распродајом националног богатства „у свет“. Знате ли ви која богатства ми све имамо?!

- Па, да их имамо, већ бисмо били богати...

- Е, а зашто ви и ја да будемо богати? У томе је ствар. Све то хоће да узму мултинационалне компаније. А ми да будемо робови. – Хилда је покушала да скрене разговор на другу тему.

- Јесте ли гледали ону ТВ драму прекјуче? – Истовремено су отпиле кафу и то је Хилди нешто дошло смешно.

- Не... Коју?

- Ону с Војом Брајовићем. „Глинени голубови“. Опет су је репризирали, али то је антологијска драма. Маја Димитријевић и Воја Брајовић су се идеално допуњавали. Мени се свиђа како Љуба Тадић и најмању улогу одигра тако...

- Чек, чек...! – Рената је говорник у скупштини опет занимљив. А онда се вратила у разговор. – Е тај Воја се прославио! Није политика за њега! Боље му је да се држи глуме. Како је тај пљувао по сопственој земљи и по сопственом народу!

- Воја наш да нас је пљувао?! Где?!

- Ма зашто ми увек да говоримо против себе? Сви други говоре за себе најбоље што могу, само ми морамо да доказујемо свету да смо добри тако што сами себи стављамо омчу око врата!

- Мислим да је драма врло истинито показала... – Хилда је усред реченице ипак прешла на политику. – Нисам читала, шта је Воја то говорио? А драму нисте гледали?

- Ма драма била 'иљаду пута, бре! Сад ће и глумце да турају тамо где не треба, јер народ није уз њи! Ђорава посла. Је л' се видимо вечерас комшинице?

- Вечерас идем у позориште, сутра пре подне сам код вас на кафи.

- Опет позориште! Село гори а бабе се чешљају...

- *Гледам Кнеза Павла...*

- А зашто не гледате *Ђенерала Милана Негућа*, читала сам о тој представи?!

- Па, све ће доћи на ред – рекла је Хилда уморно. – Та представа је једном у месец или два... Али судбина Кнеза Павла је врло модерна и поучна.

- Јес' модерна... Као, уђите у НАТО па ће све бити суво злато. Мало сутра. – Рената се диже с фотеље. – Сутра ћу да вам препричам шта је било у *Касангри*! – а затим себи у браду... – Треба неко и да ради нешто у овој држави...

Хилда се као и увек после разговора с Ренатом осећала као опалена мокром ча-рапом по глави. Али, то јој је једина комшиница, једина жива реч коју може да чује. Завонио је телефон. Хилда је утишала пренос из скупштине. Сада се поново чула тиха класична музика са радија.

- Ало? – рекла је Хилда.

- Да ли је то Хилда?

- Да, ја сам. – Била је то Тања.

- Прекосутра стиже Рундек. У Дому омладине у подне, све троје имамо мали разговор, хајде да кажем интервју. У реду? Један поподне.

- Долазим! – ускликнула је Хилда, радосно и ужаснуто у исти мах.

* * *

Хилда је истог поподнева, пре него што је отишла у позориште, написала веома дугачко писмо Карапешићима у Париз. На радију је ишао потпури из оперета Лехара и Штрауса.

Београд, септембра 1998.

Драги моји Карапешићи,

На овом брдовитом Балкану ствари се ипак поправљају. Не брините за бомбардовање, ствари се нормализују, чим долази до културној повезивања ових просјора. Ево, за који дан, долази нам чувени Дарко Рундек из Зајреба, а појојите ко ће бити један од саговорника с њим у разговору за новине, а можда и шелевизију Б92? Ја. Очекујући још коју јару од вас, усудила сам се да прекјучерашњу пензију попошом на ананас, шунку, и јужно воће, да бих мојла како нашем јосиојримству доликује да дочекам граје јосије као и младу новинарку коју сам ујознала на веома занимљивом предавању...

На радију је ишла музика из Веселих удовица, а Хилда је осетила необјашњиву зебњу. Као да је била заборавила нешто важно, али – као у ружном сну – није могла да се сети шта.

Сутрадан је комшиница Рената била необично подозрива. Иако је био ред на њу да прими Хилду на кафу, дошла је у госте и њушкала по гарсоњери.

- Па где сте ви цео дан јуче? Видим штрапацирате и пазарите. Онолики цегери? Шта то купујете? Зимницу за бомбардовање?

- Не, не частим се... – Хилда је оклевала, јер јој је искуство говорило да ће јој комшиница звоцањем и цинизмом упропастити лепо расположење... – Идем да скувам кафу.

- Да укључим ја скупштину. Ви не гледате шта се догађа? – Са телевизора се зачула скупштинска свађа. Издајници! Националисти! Уа. Молим посланике за ред. Молим за реплику! Немате реч! Хука и бука.

- Ја би' њи' коњима за репове! Коњима за репове! – беснела је Рената. Хилда је довикнула из кухиње:

- Ма хај'те.

- Раде против свог народа. Па где то има, молим вас?

- Не мора да значи да је против народа... – Хилда је донела послужавник са кафом.

- Само су рекли како они виде излаз из кризе...

- Ма да они дођу на власт, ми никада не би могли да добијемо прилику да им кажемо како ми видимо излаз!

- Па, ето, дакле бољи смо и треба тиме да се поносимо... – Хилда је покушала да окрене на шалу.

- Али да се неко поноси тиме што пљује сопствени народ, то је стварно... Уф, баш сам се изнервирала! Сада морам да узем *бенсегин* – Рената као и обично није приметилa могућност ироније у Хилдиним речима.

- Даћу вам један мој... – рекла је Хилда, а Ренеата дохватила женски часопис са сточића.

- Ех, па ви купујете и „Нашу Лилу“?! Зато сте ви купили ананас?! Ти новинари стално нешто измишљају. Сада им је добар ананас. Па што у Африци умиру толико и то пре четрдесете, а једу само те банане и ананасе, 'ајде реците!?

- Ево вам *бенсегин*. Ма чекајте, једу људи ананас и на северу Европе, не само у Африци. А они тамо, у Африци, они... умиру од сиромаштва, глади...

- А кад су, молим лепо, Европљани почели да једу тај ананас? – Хилда се најозбиљније замислила над овим питањем.

- Па... Ваљда то расте у медитеранским земљама... Не знам, али у сваком случају и те колоније... – Као да је Рената само то чекала.

- Ето! Колоније! То је цела историја тог финог „Запада“ – само пљачка и колоније! Запалила је цигарету и сркнула кафу. – И сада им тај ананас служи за скидање сала! Их, ма немојте! Па сви би били онда шланк само од ананаса. Мамипаре! А нигде више дебелих него на том Западу! И од оне пршуте с дињом има да смршатеееее, аууу, знате како...

- Па није то само ананас, већ и узимање течности и, уопште, да се телу пружи прилика да се опорави од тешке хране. Ево и сами сте рекли како су вам се смучиле оне славе после поста, обећали сте прошле године да више нећете ни случајно да се омрсите док не прођу Свети Никола и Божић, је л' тако да јесте? – пријатељски се насмејала, покушавајући да одобрвољи комшиницу.

- Онда би у конц-логорима били најздравији људи на свету! Вода и ананас, ма шта ми причају! Једите ви наше јабуке, па да вас бог види! Па знате ли пошто је ананас?! Два ананаса једна пензија! Море...! Могу ја да им напишем чланак о чишћењу организма и-ха-ха... Чистим се ја целог живота, па ништа...!

- Није свако воће исто. Шљива, крушка и јабука немају исте састојке, знате. А тај ананас има баш онај састојак, како се зове...

- ...Ма измишљају! Само још један начин да измаме паре из џепа. Мас' и леба и алева паприка, па да видиш енергије и здравља! И бели лука! Е фала за овај *бенсегин*. Шлогираћу се од ове ситуације, да знате...

- Јао, извините комшинице, морам негде да пођем око пола дванаест...

- Добро, идите ви, али не прихватамо комисију ОЕБС-а на Косову, неће Слоба дати!

* * *

Хилда је купила следеће намирнице: увозни маргарин, увозни џем, домаћа пршута, италијанска салама, једна боца „Вермута“ и хрватска „Краш“ чоколада; па најбоља кафа; смеђи шећер; вегета, нек се види; ананас и друго фино воће; ликер од артичока за воћну салату... Оде пензија и шездесет пет марака.

Зазвонио је телефон.

- Молим? – Била је то Тања, наравно, ко би други звао нашу Хилду, Хилдицу нашу, која би тако хтела да буде боља него што јесте...

- Добар дан, Хилда! Данас разговарам с Рундеком за часопис. Синоћ сам га дочекала и стигла сам да поменем и тебе. Он се врло обрадовао. Мало је цела ситуација, знаш, под притиском. Плаше се инцидента. А и он не би пуно излазио. Због неког ранијег инцидента.

- Разумем, како да не – рекла је Хилда.

- Је л' ти одговара после подне, по договору, око пола два-два, да се нађемо у просторијама Дома омладине. Рекли смо у подне, колико се сећам, али отегло се ово с организацијом. Тамо ће да буде концерт, знаш. После можемо и у „Ти хаус“.

- Наравно да одговара, бићу тачна. Здраво.

Хилда је темељито усисала и опајала свој стан.

* * *

У Дому омладине је била велика гужва. Хилда није могла да пронађе Тању међу оноликим људима, а онда је чула:

- Хилда! Ту си! – затим је Тања довикнула неком до себе; – То је жена о којој сам ти причала. Твоја обожаватељка од самих почетака. – Хилди се учинило да је осетила под-

смешљиву интонацију. – Твоја генерација – додала је Тања. Хилда је почела да се пробија до грозда људи из којег јој је довикнула Тања. Била је сигурна да је чула и „...Као фол...“, и тргла се од изненађења када је приметила и њега, главом и брадом, Дарка Рундека. *Сатео* јеботебог. Ох, Хилда, Хилда...

- Ја сам одувјек говорио да ми рокери умијемо старити боље од свију осталих! – рекао је Рундек и сви су се на силу насмејали његовој духовитости, док се Хилда само стидљиво осмехнула. Усрала се. Тек тада.

- Ја сам Рундек, поштовање!

- Хилда. – Тања је нервозно упала, као да глуми ужурбаност:

- Ја сам већ завршила интервјуицић и до вечерас морам да завршим текстић. Вечерас имамо и презентације на два или три радија, дакле на свим нашим градским радијима који нешто вреде. Сада бих могла да чујем и тебе а и да се мало видиш са старим генерацијским другом. – Хилди се поново учинило да чује подсмех у Тањином гласу.

- И ја имам обавезе вечерас, идем опет у Кинотеку... – Хилдин глас је дрхтао од треме, али су њене речи биле дочекане с искреним одобравањем и пријатељским смехом. – Била сам и јуче, то ми је други дом... Драги Дарко, драго ми је да си опет овде после свега...

- Да сиђемо доле у „Ти хаус“? – упала је Тања.

- Ти си господарица овдје – рекао је Рундек.

* * *

Музика у „Ти хаусу“ на Хилдину срећу није рејв већ пригодна – Идоли, Пилоти и Електрични оргазам. Тања пали цигарету.

- Ух, треба ми никотин... Дакле, Хилда, како си се ти забављала уз музику ондашње југо-звезде Рундека?!

- Ма чуј, ја ти онда нисам знао ни трзалицу држати. Зато сам прешао на пјевање. Звјезда? Ха ха... Код нас доиста сватко може бит' звјезда, дај ... – Хилди се учинило да се Рундеку учинило да је осетио злобу у Тањиним речима па да жели да јој притекне у помоћ. Замислила је како га љуби.

- За нас, за моју генерацију, то је било ослобођење од трулог електро-попа, знате... – Хилдин глас је дрхтао као да ће да заплаче. Никада није осетила такву трему. – Рундек је скромно, као да имитира шапат, рекао:

- Хеј, па нас сврставају у „поп“. Мени су цијелог живота говорили да немам жицу за рокенрол. Хеј, „жицу“! Кажи ти гитаристу да нема жицу, а не мени пјевачу! – и ту се насмејао. И Хилда се насмејала, али није се опустила.

- Шта желите? – викнуо је конобар, сада кроз звуке песме „Сама“ групе *ВИА Талас*. Кроз брадавице, прошло је Хилди кроз главу.

- Пиву за мене – рекао је Рундек.

- Шток! Знаш ти – рекла је Тања.

- И ја ћу шток! – одважила се Хилда и наставила: – Ма ја сам мислила знате оно, употреба ритам машина и електричних бубњева. Нови талас је просто вратио бубањ

и ону стару продукцију. Ево, узмите Чобија и *Pro Arte* на пример. Или *Индекс*. Код њих се све тресе од баса и бубња. Па је то нестало. Изгубило се, сви су се шлеповали уз ритам машине. Нови талас је био прави спас од помодне електронске музике.

- Па *Хаусџор* је на прва два албума користио само ритам машину! Нису могли да нађу бубњара. Је л' тако, Дарко? – пакосно је упала Тања. Хилда појма није имала да ли је то било тачно. – Конобар је донео пиће. Хилда је одмах цугнула шток.

- Хеј, али на гажама смо имали бубњара. Дрвосјеча, как' је тај ломео палице, то је било невиђено. Ја ти ове „матрице“ не јебем ни пет пара. – Рундек је очигледно хтео да извади Хилду из буле.

- Мислиш липа?

- Кај?

- Не дајеш ни пет липа?

- Ма исти ти је курац, драга моја... – Хилда се нацврцала очас посла. Отуда и њене речи:

- Молим вас да свратите до мене!

- Кај се мене дотикавље, све пет и океј, не знам само кај господична господарица има у плану...

- То мислим да нећемо стићи – рекла је Тања одсечно. – Рундек има још два интервјуа, мора да се види са екипом из озвучења...

- Али, морате бар на пола сата! Мо-ра-те! Ево ја частим још једно пиће овде па крећемо! – Ох, Хилда, Хилдице наша нацврцана... Немој, молимо те!

(За суседним столом „Ти хауса“ седео је и писац ових редова у друштву женске. Подсмешљиво је гледао хрватског рокера, извикану новинарку и средовечну жену која је неодржаваном спољашњошћу тежила ка баби. Да се Хилда окренула према њима, могла је да види двоје фосилних новормантичара, или – прецизније речено – дежмекастог остарелог панкера коме је кожна јакна била претесна и мумифицирану даркерку црних ноктију и тамнољубичастих усана. Обома је седина издајнички нарушавала нападно обојену косу. Пушили су „лаки страјк“ и пијуккали пиво, гласно коментаришући „Јебô усташу у Београду!“ и „Гле бапца како би му попушила!“ и „Шта ова коза титра јајца усташама?“, али олајавана тројка их није чула. Писац ових редова је донео одлуку да све то опише у некој приповеци. Премишљао се да ли да текст посвети Роберту Болању и Дејвиду Фостеру Воласу, у смислу прљавости приповедачке технике и коришћења „неонског стила“, али је одустао: године 1998, наиме, још ниједно дело Болања односно Воласа није још било преведено на српски...; осим тога, посвете су тако исфуране.)

- Још једну пиво! Али ставите и један шток поред! – рекао је Рундек раздрагано.

- Мени је доста један шток овако рано... Само мали еспресо, хвала – рекла је мрзовољно Тања Петров.

* * *

Хилда није знала како су доспели до њеног стана. Али, били су тамо.

- Ево овде ја станујем.

- Хммм, лијепо, лијепо...

- Да не губимо време! – нервозно је рекла Тања.
- Спремила сам закуску, ако хоћете кафу, одмах ћу да скувам. Турску, само да знате.
- Доста нам је кафе – рекла је Тања неувиђавно.
- И како се тада котирао *Хаусџор* у односу на *Пилоџе*, *Иголе* и слично, мислим, овога, цијели тај пакет аранжман? – Тања је запалила цигарету и погледом потражила пепељару. Пронашла ју је и рекла подсмешљиво (Хилда је била уверена да је било подсмешљиво):
- Даааа, како је пакет аранжман помогао вашој генерацији?! – Хилда је већ била у кухињи, бавећи се кавом и довикнула је оданде:
- Био је то продор Европе у музику која је била или народна или поп, као што рекох с тим ритам машинама. А текстови су били тако храбри, *субверзивни*... Џони Штулић је нарочито ту био скандалозан. Ја кад сам чула оно „Што те мучи на крају пута“ или како се већ зове, очекивала сам седницу Централног Комитета.
- Да, „генерација“ из доба пакет аранжмана је пратила извештаје са тих седница у пизду материну... – Тањин глас је био храпав од подсмеха. Сада није било сумње.
- Не, не. Чекај, јест да нас за политику није много болио пимпек, барем не нас, *Хаусџор*, ми смо си вољели, онак', љубавне пјесме, али ак' заборавиш сва она кокетирања, мислим, оно, на њемачком и те форе, било је ту политичке освијештености, то да... Премда... мени особно, а вјерујем и већини осталих мушких рокера, нама су биле најважније, знаш, комади, то је нама било важно...! – Хилда је пожелела да га пољуби. Ушла је у дневну собу са послужавником.
- Ма знаа-аааа ми то...! Узмите воћну салату – ананас и увозне зелене јабуке! Да се освежите. Ананас је веома здрав, избацује токсине, а освежава као ниједно друго воће!
- Хвала! Ја волим ананас – Рундек је био искрено захвалан.
- Хоћете ли вермут? Слаже се уз воће!
- Ја бих могао један...
- Да ли је охлађен?! – питала је Тања.
- Наравно! – Хилда је похитала до фрижидера, а затим до бифеа са чашама. Понадала се да су чаше одговарајуће.
- Знате, морате једном доћи у Загреб. Морам вас упознати с неким – Рундек је мљацкајући изговорио те речи, као да је и он био помало нацврцан. – Живјели! – Куцнули су се.
- Да? Ех, ја бих радо, али ту су визе, а осим тога због ове ситуације мало ко може да путује тек тако у иностранство – Хилдин глас је показивао да ју је алкохол озбиљно „ухватио“, њено пијанство није било симпатично као Рундеково.
- Не, не, то није проблем. Бу'те ви мој гост. Ја вас бум частил. Ви личите на једну особу, најдражу особу у моме животу... А она је била моја најбоља критичарка. Рок критичарка. Дапаче...
- Да ли си мени у мом интервјуу рекао нешто о њој? Тој најбољој критичарки?! – Тања је звучала издано. Рундек ју је игнорисао.
- Знате, Хилда, ви сте исти као она. – А Хилда, ох Хилда, наша Хилдица, заљубљено се закикотала.

- А на којим си то концертима била у то твоје време? Да запишем још једном за онај чланак! – Тања је гледала у Хилду, напола бесно напола згађено.

- Е да, да ли сте можда гледали *ФИЛМ*, или Џонија раних осамдесетих, можда *Параф*? – прикључио се Рундек, али пријатељским тоном.

- Ја сам, признајем, то више пратила издалека – рекла је Хилда успорено. Страх је поново почео да је обузима и од њега се брзо трезнила.

- Које наше плоче сте купили? – питао је Рундек испразнивши чашу вермута и не питајући налио још. Он није имао појма о чему је реч.

- У ствари... Нисам ниједну. Снимила сам једну касету с радија... – Рундек је почео да се смеје, слатко и грохотом и без икакве злобе.

- Е морам Вас пољубит, због тих казета, ја обожајем казете! – Пољубац је био у образ, веома гласан и влажан.

- Хоћете ли још мало вермута? – питала је Хилда, иако је видела да је Рундекова чаша пуна. – Још мало ананаса? Тања, не свиђа ти се ананас?

- Не волим воће! Од њега добијем киселину па огладним!

- Да ти направим сендвич с пршутом? Војвођанском? Или с италијанском саламом?

- Дај! – Хилда је брже-боље скокнула до кухиње.

- Чујем, пратите казалиште и кино – рекао је Рундек. Хилда је довикнула из кухиње:

- Да, то је мени лек за све...

- Морам да вам кажем, дакле, на кога сличите и зашто сте ми врло, врло драги! Ја сам сигуран да се ви боље разумијете у рокенрол од свих ових клинаца рок критичара и цурица! – Хилда се раздрагано насмејала у кухињи и трком донела сендвич Тањи. Ова ни хвала није рекла, зграбила је два парчета хлеба и фил који је коштао као три четвртине Хилдине пензије и загризла.

- Ви сте иста моја стара! Мени је мама купила прву гитару! И она је вољела Лајоне-ла Хемптона, прије, и Елвиса је вољела. Ви сте иста моја мама! – Тања се жваћући насмејала и при томе загрцнула. Уследио је кашаљ.

- Ух как' је добар овај вермутић након воћа. Могу ли добит још један?! – Чаша му је поново била празна. Уопште није био свестан да је повредио Хилду.

- Како да не – готово је заплакала домаћица.

- Морате ми доћи упознат' се с мамицом! Имајте о чему причати! – Хилда је била потпуно трезна.

- Ако ми пошаље гарантно писмо... Због визе...

- Ово су улазнице за вас, умало да заборавим. Четири комада! Да поведете кога желите...! – Хилда се заплакала.

- Ма не плачите, то је ниш'! Само четири улазнице, ситница! Кај је сад...?! – Тања се заценила, кашље, хоће да умре од смеха.

Неко је зазвонио на вратима, а Хилда је отворила без гледања у шпијунку јер је знала ко то може да буде.

- Опалац, гостите се, а не пријављујете – никотинским је гласом закрештала Рена-та. Тања још није успевала да дође до даха.

- Што, бре, плачете, комшинице?! – упитала је Хилду.

- Љубим руке, милостива...!

- Иди бегај! Неће вас да окупирају, ево само што нас не бомбардују...

Хилда је наредна два месеца гладовала, али ником се није пожалила. Одвојила је само за кафу, да Рената не примети, пила је много чесмоваче и дремала уз помоћ бенседина. Страх од војне интервенције НАТО пакта јој је помало скретао пажњу са њене бруке и срамоте, иако није умела себи да објасни у чему се та брука и срамота састојала. Рундек јој је послао пакет са комплетом CD-ова и збирком своје поезије. У пакету је било и писмо Рундекове мајке. НАТО интервенција је изгледала неизбежна. Није смела да отвори писмо Рундекове мајке.

Затим је уследио земљотрес у Мионици који се добро осетио и у Београду. Много се уплашила, али није изашла из солитера.

Када је председник Милошевић прихватио посматрачку мисију OEBS-а на Косову, претње бомбардовањем су отклоњене.

Свима је лакнуло, па и Хилди. Опоравила се од трошка за угошћавање Дарка Рундека. Нова 1999. изгледала је оптимистично. Пакет са Рундековим дисковима ставила је у орман (ионако није имала плејер, а он се није сетио да је она помињала касете). А писмо његове мајке је непрочитано исцепала и бацила.

Већ у децембру 1998. почела је поново да одлази у Кинотеку, Римску дворану и у галерију Народног позоришта. Нашла се у старом друштву: жена са штаком је пуним устима коментарисала изглед глумица, оштроконђа којој све смета је критиковала и публику и репертоар, избеглица ретких зуба у прљавом оделу је око себе ширио непријатан воњ, чика са актен-ташном је дремао радним данима за време поподневних пројекција, добродушни деда који све зна препричавао је општа места и безначајности из историје филма... Хилдиним станом поново су се чуле дубокоумне мисли Ноама Чомског и Бодријара о нестварности западњачке цивилизације, а она је постала необично љубазна са три старице сталне посетилице. („Па где сте ви?“ „Ево била сам у Паризу!“, слагала је. „Стварно? Ух, како је то лепо...!“)

Ускоро су почели да их доживљавају као четири старице.